Nr. 279 (1356). Cena 100 mk. Włocławek, czwartek dnia 7 grudnia 1922 r. Rok V

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 2200, na prow: mk. 2600. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk. Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk. czwarta 8-łamowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 m, za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagrna. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Skarb w niebezpieczeństwie.

Wszyscy doskonale zdajemy sobie sprawę, że nasze położenie finansowe jest bardzo ciężkie i, że Skarb Rzeczypospolitej znajduje się w bardzo poważnym niebezpieczeństwie, z którego za wszelką cenę będzie musiał znaleźć wyjście, gdyż w przeciwnym razie nie unikniemy katastrofy o nieobliczalnych skutkach.

Równocześnie zaś stwierdzamy, że nasze położenie gospodarcze poprawia się z każdym dniem, że życie gospodarcze rozwija się w szybkim tempie i nieprzerwanie postępuje naprzód, że wytwórczość przemysłowa sięga już nagół poziomu przedwojennego, a nawet w niektórych gałęziach przekroczyła ów poziom, że rolnictwo jest całkowicie odbudowane i w roku bieżącym da nam znaczną nadwyżkę ziemiopłodów, przeznaczonych na wywóz zagranicę, że jednym słowem — pod względem gospodarczym odradzamy się i rozwijamy z widoczną dla wszystkich oczywistością.

Gdy więc zestawimy stan naszego życia ekonomicznego z położeniem naszych finansów, uderza nas ta niesłychanie jaskrawo zaznaczona rozbieżność, jaka zachodzi między tymi zdawałoby się współzależnemi dziedzinami życia. A jednak tak jest: pod względem gospodarczym jest u nas coraz lepiej, a pod względem finansowym coraz gorzej. Dlaczego?

Rozwój życia gospodarczego zależy od przedsiębiorczości i pracowitości społeczeństwa. W ciągu ubiegłych kilku lat społeczeństwo polskie wykazało, że pracować chce i umie, byleby mu w tym nie przeszkadzano. Obecny zadawalający stan naszego gospodarstwa społecznego jest wymownym w tym względzie dowodem. Natomiast stan finansów publicznych zależy w pierwszym rzędzie od gospodarki państwowej, gdyż rzeczą Państwa jest dbać o równowagę swego budżetu, o ustalenie wartości swego pieniądza i normalne stosunki na rynku finansowym.

Otóż na nieszczęście u nas tak się w ciągu ubiegłych kilku lat działo, że gospodarka państwowa w zakresie finansowym była pod każdym względem fatalna i wskutek tego doszliśmy do takiego stanu, w jakim się obecnie znajdujemy. Za gospodarkę tę nie są odpowiedzialni poszczególni ministrowie skarbu, jakkolwiek niejeden z nich wiele wyrządził szkody, ale winien tu jest przedewszystkiem ten przeklęty system rządzenia, jakim obdarzono Polskę nieprzerwanie w ciągu minionych czterech lat istnienia niepodległego Państwa Polskiego. System ten, którego wyrazicielami stały się nasze czynniki belwederskolewicowe, polegał i polega do dzisiejszego dnia na »wściekłym ryzykań每stwie« politycznym, które absolutnie nie liczyło i nie liczy się z potrzebami i możliwościami finansowymi Państwa.

Przykładów na poparcie słuszności powyższego twierdzenia możnaby przytoczyć bardzo wiele »wściekłym ryzykaństwem«, według sławotnego określenia p. Piłsudskiego było powierzenie rządu w listopadzie 1918 roku socjalistom, co się fatalnie odbiło na naszym położeniu finansowym, gdyż zaczęło się u nas zakrojone na wielką skalę eksperymentowanie w zakresie upaństwawiania i socjalizowania wszystkiego — na prawo i na — lewo. »Wściekłym ryzykaństwem« była wyprawa kijowska, która o mały włos nie przyprawiła nas o utratę niepodległości i znowu w najfatalniejszy sposób zabagniła nasze finanse. Wreszcie »niezłym ryzykaństwem« było wywołanie w początku czerwca bieżącego roku dwu-miesięcznego przesilenia rządowego, które ostatecznie poderwało podwaliny gmachu naszych finansów państwowych i doprowadziło nas do stanu obecnego.

Na tym ostatnim przykładzie warto zastanowić się trochę dłużej. Dzięki wysiłkowi b. ministra skarbu p. Michalskiego udało nam się w znaczniejszym stopniu zatamować zalew inflacyjny, t. j. druk coraz mniej wartościowych banknotów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, i utrzymać na pewnym poziomie wartość marki polskiej, a przez to samo udało się częściowo zatamować wzrost drożyzny, ale przyszło przesilenie rządowe tak lekkomyślnie, bez żadnej potrzeby, jedynie ze względu na zbliżające się wybory, wywołane przez Naczelnika Państwa p. Piłsudskiego i odrazu zaczęliśmy pod względem finansowym staczać w dół i tak staczamy się przez cały czas rządu pp. Nowaka i Jastrzębskiego. Pouczy nas o tym następująca tabliczka:

rok 1922 (pierwszy dzień miesiąca)	bieg banknotów P.K.K.P. (miljardach marek)	kurs dolara na giełdzie warszawskiej (w przeciętnych zaokrąglonych cyfrach)	wzrost drożyzny w procentach z miesiąca na miesiąc według wykazów komisji przy Głów. Urzędzie Statystycznym.
styczeń	229,5	2,880	0,3
luty	239,6	3,350	2,56
marzec	247,2	3,950	8,89
kwiecień	250,6	3,850	11,97
maj	260,5	4,000	9,02
czerwiec	276,0	3,950	7,03
lipiec	300,1	4,850	15,19
sierpień	335,4	6,000	15,26
wrzesień	385,8	8,400	18,54
październik	463,7	8,900	—
	obecnie	17,000	

Powyższe cyfry dobitnie wykazują, jak względnie poprawiała się nasza sytuacja finansowa w ciągu pierwszych 5-ciu miesięcy bieżącego roku, gdy „wściekłe ryzykaństwo“ działało pokryjomu, a skarbem rządził p. Michalski, a jak zabagniła się ona w ciągu ostatnich czterech miesięcy, gdy »wściekłe ryzykaństwo« znowu wystąpiło na powierzchnię naszego życia publicznego, a skarbem rządził p. Jastrzębski.

Skarb zapewne się nie poprawi, dopóki pozostaje na urzędzie gabinet wybrany przez p. Józefa Piłsudskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej.

Dnia 9. b. m. odbędą się wybory pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej na mocy postanowień Konstytucji z dnia 17 marca 1921 roku. Wobec pierwszorzędnej wagi pierwszych konstytucyjnych wyborów głowy Państwa i konieczności zapoznania najszerszych warstw społeczeństwa z stanowiskiem prawnym, jakie w naszym ustroju państwowym zajmie Prezydent, podajemy poniżej w ogólnych zarysach treść tych artykułów Konstytucji i ustawy o regulaminie Zgromadzenia Narodowego, które wiążą się bezpośrednio z sprawą wyboru i zakresu władzy Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zgromadzenie Narodowe.

W myśl art. 39 Konstytucji Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedem bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe. Ponieważ w przyszłą sobotę będzie się ono składało z 555 członków (444 posłów i 111 senatorów), więc Prezydent może być wybrany przy pełnym komplecie najmniej 278 głosami. Oczywiście, jakkolwiek dostateczna z punktu widzenia prawnego, większość taka nie może być zadawalającą z punktu widzenia politycznego, gdyż pożądaną jest rzeczą aby Prezydent Rzplitej wybrany był poważną większością polskich głosów Zgromadzenia Narodowego.

W przyszłości Zgromadzenie Narodowe zwoływać będzie Prezydent Rzeczypospolitej w ostatnim kwartale siedmiolecia swego urzędowania, najpóźniej na 30 dni przed upływem siedmiolecia. Ponieważ atoli obecnie ma być wybrany pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej więc w myśl art. 4 Ustawy Przechodniej do Konstytucji z dnia 18 maja 1921 roku pierwsze Zgromadzenie Narodowe zbierze się najpóźniej w 7 dni od dnia ukonstytuowania się Sejmu i Senatu na zaproszenie Marszałka Sejmu. Stanie się to, jak wiadomo, w sobotę dnia 9 b. m.

Regulamin Zgromadzenia Narodowego.

Regulamin Zgromadzenia Narodowego dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej zawiera ustawa z dnia 27 lipca 1922 roku, ogłoszona w Nr. 66 Dziennika Ustaw z dnia 18 sierpnia b. r. (poz. 596).

Prezydjum Zgromadzenia.

Prezydjum Zgromadzenia Narodowego składa się z Marszałka Sejmu, jako przewodniczącego Marszałka Senatu, jako jego zastępcy, oraz z ośmiu sekretarzy (czterech z pośród sekretarzy Sejmu i czterech z pośród sekretarzy Senatu, powołanych przez odnośnych Marszałków). Sekretarze urzędują po dwóch jednocześnie na zaproszenie Przewodniczącego, przyczem jeden z nich musi należeć do składu Sejmu, drugi do składu Senatu.

Posiedzenie Zgromadzenia.

Posiedzenie Zgromadzenia Narodowego otwiera Przewodniczący nie później, niż w 15 minut po godzinie, na którą zostało zwołane (a więc w sobotę najpóźniej o g. 12 min. 15), niezależnie od liczby obecnych.

Do prawomocności uchwał i wyborów Prezydenta wymagana jest obecność przynajmniej połowy ustawowej liczby członków Zgromadzenia (a więc w sobotę przynajmniej 278 członków). W razie braku kompletu posiedzenie może być odroczone najwyżej na 3 dni według uznania Przewodniczącego.

Zgromadzenie Narodowe obraduje jawnie i wyłącznie w języku polskim. Prawo wstępu na salę posiedzeń mają tylko członkowie Zgromadzenia, Prezydent Rzeczypospolitej, którego siedmiolecie urzędowania się kończy, przedstawiciele Rządu potrzebni na posiedzeniu funkcjonarjusze kancelarji sejmowej.

Zgromadzenie narodowe może się zajmować jedynie i wyłącznie wyborem Prezydenta. Wszelkie przemówienia, obrady i uchwały są niedopuszczalne i z góry nieprawomocne.

Zgłaszanie kandydatur.

Po otwarciu posiedzenia Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego niezwłocznie wzywa członków do zgłaszania kandydatur na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej. Nazwiska kandydatów zgłasza się na piśmie, przyczem każda kandydatura musi być poparta przez conajmniej 50 podpisów członków Zgromadzenia.

Po otrzymaniu wszystkich pisemnych zgłoszeń Przewodniczący ustala listę kandydatów i natychmiast zarządza wybory. Dyskusja nad kandydaturami jest niedopuszczalna.

Akt głosowania.

Po zarządzeniu wyborów Przewodniczący wzywa członków Zgroma-

dzenia do zajęcia miejsc. Jeden z urzędujących sekretarzy obejmuje listę imienną członków Zgromadzenia Narodowego, drugi zaś usprawiedliwienia, nadesłane przez nieobecnych członków. Zaproszeni przez Przewodniczącego czterej sekretarze zajmują miejsca na mównicy w charakterze skrutatorów.

Akt głosowania odbywa się w ten sposób, że pierwszy z urzędujących sekretarzy wywołuje po kolei z listy członków Zgromadzenia, którzy podchodzą osobiście do mównicy i składają złożoną we dwoje kartę z nazwiskiem kandydata do rąk skrutatorów. W razie nieobecności wywołanego członka Zgromadzenie odczytuje drugi urzędujący sekretarz jego usprawiedliwienie, jeżeli został nadesłane.

Wynik głosowania i dalsze skrutynja.

Po ukończeniu głosowania Przewodniczący ogłasza je za zamknięte. Obliczenia głosów dokonywają skrutatorzy. Wynik głosowania ogłasza się z mównicy.

Za wybranego uważa się kandydata, który uzyskał bezwzględną większość ważnie oddanych głosów, przyczem kartki białe, jako też zawierające nazwiska niezgłoszonych kandydatów lub też podpisy głosujących, uważa się za nieważne.

Jeżeli w pierwszem głosowaniu żaden z kandydatów nie uzyskał bezwzględnej większości głosów, Przewodniczący zarządza drugie głosowanie, potem ewent. trzecie i dalsze bez ograniczenia aż do pomyślnego wyniku. Począwszy jednakże od trzeciego skrutynjum, wyklucza się od głosowania tego z kandydatów, który w poprzednim uzyskał najmniejszą ilość głosów. W razie równej ilości głosów przy wszelkich ewentualnościach rozstrzyga los.

Po ostatecznym ukończeniu wyborów Przewodniczący niezwłocznie ogłasza ich wynik, poczem zostaje odczytany protokuł. Każdy członek Zgromadzenia może zgłaszać sprostowania do protokułu, nad którymi głosuje się bez dyskusji. Po odczytaniu i zatwierdzeniu protokułu Przewodniczący zamyka posiedzenie Zgromadzenia Narodowego.

O dokonanym wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej zawiadamia natychmiast Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Prezesa Rady Ministrów i ustępującego Prezydenta, przesyłając im odpis wierzytelny protokułu Zgromadzenia, poczem Prezes Rady Ministrów w obecności Marszałka Sejmu i Senatu zawiadamia o dokonanym wyborze nowoobranego Prezydenta Rzplitej.

Przysięga Prezydenta.

W dniu i czasie, przez siebie oznaczonym, zwołuje Marszałek Sejmu lub w jego zastępstwie Marszałek Senatu Zgromadzenie Narodowe na ponowne posiedzenie dla odebrania przysięgi od nowoobranego Prezydenta Rzeczypospolitej, który zostaje też wezwany do stawienia się w Zgromadzeniu w oznaczonym dniu i czasie. W myśl art. 54 Konstytucji składa przed objęciem urzędu nowoobrany Prezydent Rzeczypospolitej w Zgromadzeniu Narodowem przysięgę następującej treści:

„Przysięgam Bogu Wszechmogącemu, w Trójcy Św. Jedynemu, i ślubuję Tobie, Narodzie Polski, na urzędzie Prezydenta Rzeczypospolitej, który obejmuję: praw Rzeczypospolitej, a przedewszystkiem ustawy Konstytucyjnej święcie przestrzegać i bronić; dobru powszechnemu Narodu ze wszystkich sił wiernie służyć; wszelkie zło i niebezpieczeństwo od Państwa czujnie odwracać; godności imienia polskiego strzec niezachwianie; sprawiedliwość względem wszystkich bez różnicy obywateli za pierwszą sobie mieć cnotę; obowiązkom urzędu i służby poświęcić się niepodzielnie. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego Męka. Amen".

Rozwiązanie Zgromadzenia i przejęcie władzy przez prezydenta.

Po odebraniu przysięgi od nowoobranego Prezydenta, o czem sporządzony zostaje protokuł, Przewodniczący rozwiązuje Zgromadzenie Narodowe.

Przejęcie władzy przez nowoobranego Prezydenta od ustępującego odbywa się w obecności Marszałków Sejmu i Senatu i Prezesa Rady Ministrów, który odczytuje odpowiednie protokuły Zgromadzenia Narodowego. Akt przejęcia władzy musi być zaprotokułowany i ogłoszony w Dzienniku Ustaw przez Radę Ministrów.

Prawa Prezydenta Rzeczypospolitej.

W myśl postanowień Konstytucji przysługują Prezydentowi Rzeczypospolitej następujące prawa, określające zarazem zakres jego władzy:

1) sprawozdanie władzy wykonawczej przez odpowiedzialnych ministrów i podległych im urzędników (art. 43), przyczem sam Prezydent nie jest odpowiedzialny za swe czynności urzędowe ani parlamentarne, ani cywilne, odpowiada natomiast za zdradę kraju pogwałcenie Konstytucji i przestępstwa karne (art. 51);

2) podpisywanie i ogłaszanie kontrasygnowanych przez właściwych ministrów ustaw w "Dzienniku Ustaw", jako też wydawanie rozporządzeń wykonawczych celem ich wykonania (art. 44);

3) mianowanie i odwoływanie Prezesa Rady Ministrów i ministrów, jako też obsadzanie wyższych urzędów cywilnych i wojskowych (art. 45);

4) najwyższe zwierzchnictwo sił zbrojnych Państwa bez prawa sprawowania naczelnego dowództwa w czasie wojny (art. 46);

5) prawo łaski bez prawa udzielania amnestji (art. 47);

6) reprezentacja Państwa na zewnątrz i utrzymywanie stosunków dyplomatycznych z państwami obcemi (art. 48);

7) zawieranie umów z innymi państwami w pewnych wypadkach, za uprzednią zgodą Sejmu (art. 49);

8) wypowiadanie wojny i zawieranie pokoju tylko za uprzednią zgodą Sejmu (art. 50);

9) prawo do uposażenia według przepisów osobnej ustawy (art. 52).

Zastępstwo Prezydenta.

Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie może sprawować urzędu, oraz w razie opróżnienia urzędu Prezydenta wskutek śmierci, zrzeczenia lub innej przyczyny, zastępuje go Marszałek Sejmu.

Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej przez trzy miesiące nie sprawuje urzędu, wówczas Sejm większością trzech piątych głosów w obecności przynajmniej połowy ustawowej liczby posłów stwierdza fakt opróżnienia urzędu Prezydenta i z samego prawa zbiera się Zgromadzenie Narodowe celem wyboru nowego Prezydenta Rzeczypospolitej. W. N.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 7 grudnia 1922 r.

Wigilja urocz. Niepokal. Poczęcia Najśw. Marji Panny. — Oprócz tego obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Agatona, Żołnierza i Męczennika; św. Urbana, Bisk. i Wyzn.; św. Marcina, Op.; św. Fary, Dziew.

Wypadki historyczne.

1462 Wcielenie do Korony ziemi Rawskiej. Stało się to za panowania króla Kazimierza Jagiellończyka, po śmierci Ziemowita VI, księcia rawskiego, płockiego, sochaczewskiego i bełzkiego.
1516 Bitwa z Tatarami pod Międzyborzem.
1764 Stanisław August Poniatowski królem polskim.

Odpust farny. W nadchodzącą niedzielę przypadają odpusty św. Mikołaja i św. Barbary w kościele farnym. Nabożeństwa z wystawieniem Najśw. Sakram. o zwykłej porze.

Odpust. Dnia 8 b. m. przypada uroczystość Niep. Pocz. Najśw. Marji Panny — w kościele OO. Reformatów odpust. Z tej okazji całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Sumę pontyfikalną celebrować będzie J. E. X. Biskup Sufragan Owczarek. Nieszpory odprawią się w tym dniu o g. 4-ej. Przez Oktawę uroczystości odprawiać się będą codziennie o g. 6 ej wiecz. nieszpory z kazaniami.

Nabożeństwo „Sodalicji Królowej Korony Polskiej". W piątek dnia 8-go grudnia w uroczystość Niepokalanego Poczęcia N. M. P. o g. 8 i pół rano, moderator „Sodalicji", ks. prof. dr. Henryk Kaczorowski, odprawi w kaplicy sodalicyjnej w katedrze nabożeństwo, podczas którego wszyscy członkowie „Sodalicji przystąpią do Stołu Pańskiego. Spowiedź odbędzie się w kościele katedralnym w czwartek wieczorem.

Nabożeństwo rybackie. W dn. 10 grudnia, t. j. w niedzielę, o godz. 9 rano w kościele farnym przed ołtarzem św. Barbary odprawione zostanie nabożeństwo na intencję towarzystw rybackich sportowych i zawodowych. Uprasza się o liczne przybycie wszystkich członków i wszystkich pp. rybaków.

„Św. Mikołaj z darami". Przedstawienie dla młodzieży i starszych. Dnia 10 grudnia b. m. o godz. 4-tej po południu w sali "Polonja" będzie odegrany obrazek sceniczny w trzech odsłonach pod tytułem „Św. Mikołaj z darami". Nadto będą: śpiewy, deklamacja żyda - z djabłem, monolog mazurski, taniec śnieżek i taniec turecki. Na koniec żywy obraz.

Cały ten program wymieniony powyżej, wykonany będzie przez dzieci Domu Sierot przy ul. Biskupiej. Cena biletu bardzo przystępna, dla młodzieży po mk. 200 dla osób starszych po mk. 500.

Bilety można nabywać w Księgarni Powszechnej w piątek i sobotę, a w niedzielę w Polonji przy kasie, od godz. 10-tej do godz. 4-ej po południu. Cały dochód przeznaczony będzie na sieroty.

Jasełka. Jak po inne lata, tak i w tym roku odegrane zostaną staraniem Klasztoru Jasełka, a dochód w całości przeznaczony będzie na utrzymanie Ochrony przy ul. Ogrodowej № 3.

Odczyty pułkownika Małyszki. Kujawskie Stowarzyszenie Techników rozpoczynające akcję obrony przeciwgazowej, uzyskało parę artykułów pióra pułkownika A. Małyszki z dziedziny lotnictwa w technice wojennej które umieszczone będą w Słowie Kuj. Jako uzupełnienie tego niezwykle interesującego w czasach obecnych tematu odbędzie się dnia 12 grudnia odczyt autora o współczesnej wojnie. Bliższe szczegóły podane będą w afiszach.

Odczyt. W sobotę d. 9 grudnia 1922 roku o godz. 8 wiecz. wygłosi p. Konrad Fiedler, prezes Oddziału Bydgoskiego Polskiego Tow. Krajoznawczego odczyt na temat wspomnienia z 16 dniowej wycieczki przez wyżynę Małopolską. Odczyt urządzany jest staraniem Oddziału Kujawskiego Polskiego Tow. Krajoznawczego w siedzibie własnej przy ul. Kaliskiej 1 i będzie urozmaicony 70 obrazami świetlnemi. Bilety do nabycia wcześniej u p. L. Makowskiego (ul. Kościuszki 1).

Zgon. 5 grudnia zakończył życie 78 letni ś. p. Edward Brech, uczestnik powstania 1863 r., geometra II klasy b. obywatel m. Włocławka. Pogrzeb nastąpi 7 grudnia o godz. 2 po poł. z kaplicy przedpogrzebowej przy kościele ewangelickim na cmentarz tegoż wyznania.

Kooperatywy włocławskie. Sklep „Koła Spółdzielczego" przy ul. Żabiej Nr. 9 pod bezpośrednim zarządem p. Antoniego Mańkowskiego, pomimo wielu przeszkód, jak wykazał dokonany opis inwentarza i bilans, rozwija się pomyślnie.

Kooperatywa ta zastała zaopatrzona świeżo w większą ilość artykułów niezbędnych na okres przedświąteczny oczywiście prócz artykułów stale posiadanych na składzie.

Zebranie. Zarząd T-wa pomocy dla niezamożnych uczniów Gimnazjum Państwowego we Włocławku zawiadamia, że Walne Roczne Zebranie Członków T-wa w pierwszym terminie o godz. 4-ej ppoł., a w drugim o g. 4 i pół ppoł. prawomocne bez względu na ilość obecnych, odbędzie się w d. 10 grudnia r. b. w Gmachu Gimnazjum Państwowego męskiego. Uprasza się członków Tow. o liczne przybycie.

Statystyka parafjalna. W urzędzie parafji św. Jana w miesiącu listopadzie sporządzono: 36 aktów urodzeń 21 małżeństw i 31 zgonów. Miesiąc listopad zaznaczył się większą śmiertelnością.

Z pracy wyborczej. Wszyscy bezinteresownie pracujący w akcji wyborczej, spełniali konieczny i zaszczytny obowiązek dla Ojczyzny i niniejszym zaznaczają, że podziękowanie zamieszczone w Nr. 276 Słowa Kujawskiego do nich się nie stosuje.

Z sądu. Sąd okręgowy pod przewodnictwem p. Rasza wyjeżdża na na d. 13, 14 i 15 grudnia do Kutna celem rozpatrzenia kilkunastu spraw.

Zamknięcie sklepów. W dzień 8 grudnia t. j. w dzień święta Matki Bożej wszystkie sklepy winny być zamknięte jak w każdą niedzielę.

Ferje świąteczne w szkołach. Na mocy rozporządzenia p. ministra oświaty, szkolne ferje świąteczne Bożego Narodzenia trwać będą od dnia 22 grudnia do 2 stycznia włącznie.

Zawieszenie zajęć nastąpi dn. 21 grudnia po lekcjach, podjęcie zaś dnia 3 stycznia rano.

Dlaczego nie ma być drożyzny. Rolnicy wstrzymują się od młocki i sprzedaży zboża w obawie, aby nie »wpaść«. Twierdzą, że jutro będzie drożej, a cóż dopiero za miesiąc — na wiosnę? Słuszne obawy!

Śmierć wskutek zaczadzenia. Nocą z 3 na 4 grudnia dwie ucenice szkoły w Aleksandrowie Kuj. zam. przy ul. Szkolnej zaczadziały. Jedną zdołano uratować zaś druga 17 letnia zmarła.

Miły narzeczony. Niejaki Dydak Muszyński, czeladnik szewcki, udawał narzeczonego panny Irzyńskiej, mieszkającej przy ul. Długiej 11. Dnia 11 listopada b. r. nie było nikogo w domu, gdy Muszyński zjawił się u narzeczonej. Skorzystał z nieobecności domowników i okradł dom Irzyńskich. D. 5 grudnia miły narzeczony stanął przed kratkami sądowemi i zamiast na kobierzec ślubny powędrował na dwa lata do więzienia.

Kradzieże węgla. Odbiorcy węgla uskarżają się na masowe kradzieże węgla na kolei. Na wagonie 150 korcowym, sprowadzonym przez Związek

Chrześc. Robot., skradziono tylko 48 korcy — czyli $^{1}/_{3}$ całości. Oczywiście biedota niedobór pokryć musi. Ładne czasy i warunki przeżywamy!

KRONIKA POLICYJNA.

Za awantury. Karasiewicz Stanisław, Karasiewicz Franciszek, Kłosiński Stanisław, Kłosiński Aleksander i Spryszyński Edward zam. przy ul. Toruńskiej pociągnięci do odpowiedzialności sądowej za zakłócenie spokoju publicznego i opór policji.

Walka z pijaństwem. Jankowski Marjan Walus Ignacy, Chaberski Jan, Plichta Józef i Zakrzewski Józef zostali pociągnięci do odpowiedzialności zapijaństwo i włóczenie się po ulicach.

— Tomasza Szempowskiego i Stanisława Michałowskiego pociągnięto do odpowiedzialności za pijaństwo i zakłócenie spokoju publicznego.

Konfiskata. Przy ul. Toruńskiej 31, Krychcunowej Ksawerze skonfiskowano nielegalnie posiadany spirytus i pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Zniewolona. Kołaczyńska Józefa, zam. w kolonji Kromszewice (gm. Chodecz) została zniewoloną pod groźbą rewolweru. Sprawców wykryto i oddano władzom sądowym do rozporządzenia.

Pożar. Nocy dzisiejszej t. j. 5. XII. r. b. w Spółce Opałowej przy ul. Kaliskiej zapalił się węgiel; ogień w zarodku stłumiono przez miejscową służbę.

— Gospodarzom Koza Józefowi i Ksprzakowi Janowi zam. we wsi Żarowo gm. Przedecz spłonęły dwie stodoły i 3 obory w dn. 25.XI.22 r. Przyczyna podpalenie. Energiczne dochodzenie jest prowadzone.

Kradzieże. Kaszubski Wawrzyniec, zam. na Krzywem-Błocie, zameldował, że w sklepie Łukasika przy ul. Kaliskiej 3, wyciągnięto mu z kieszeni portfel zawierający 300,000 mk. oraz różne weksle i kontrakt.

— Irena Grudzińska, zam. przy ul. Św. Antoniego, zameldowała, że skradziono jej wózek dwukołowy.

— Chodecki Pinkus, zam. w Kowalu, zameldował, że skradziono mu towary kolonjalne na sumę 250.000 marek.

— Zryl Sala, zam. w Kowalu, zameldowała, że skradziono jej bieliznę wartości 200.000 mk. Sprawców wykryto.

— Hilnowski Adam zam. w Lubieniu zameldował, że skradziono mu rower wartości 250.000 mk.

— Gozłowskiej Marjannie, Jóźwiak Tekli i Nowakowskiej Marji zam. w folwarku Narty gm. Lubień skradziono 3 krowy wartości 680.000 marek. Poszukiwania trwają.

Zjazd Ks. Dziekanów i Delegatów.

Na dzień 9 i 10 stycznia zwołuje się do Włocławka Zjazd Ks. Dziekanów i po jednym mężu zaufania delegowanym przez Duchowieństwo dekanatu, dla omówienia bieżących spraw kościelnych i djecezjalnych.

Obrady w Seminarjum rozpoczną się od mszy św. w kościółku św. Witalisa, która odprawiona będzie na intencję Zjazdu o godzinie 8 rano poczem nastąpi pierwsze posiedzenie. Przybyć zatem należy nań już dnia poprzedniego na wieczór. Nocleg w gmachu Seminaryjskim będzie przygotowany.

Tematem do omówienia będą następujące sprawy:

1. Wyjazd Ordynarjusza ad limina Apostolorum w kwietniu 1923 r.
2. Odbudowa pałacu biskupiego.
3. Ostateczne uregulowanie prawne instytucji diecezjalnych: księgarni, drukarni i domu ks.ks. Emerytów w Ciechocinku.
4. Budżet instytucji diecezjalnych; referent ks. dziekan W. Przygodzki z Wielunia.
5. Rachunkowość parafjalna: referent ks. Ludwik Muszyński z Bogdanowa.
6. Akcja katolicko-społeczna po parafjach, jej zadania zakres na czas najbliższy. Referenci ks. kan. Blizińki z Liskowa i ks. Wiktor Potrzebski z Bełchatowa.
7. Wizyty dziekańskie i sposób ich odbywania, kongregacje dekanalne i środki do ich ożywienia. Referent ks. dziekan W. Pogorzelski z Pajęczna.
8. Wizyty parafjalne kolendowe i poza kolendowe Referent ks. dziekan Z. Zawadzki z Zajączek.
9. Wykład religji w szkołach w odrębie parafji przez Duchowieństwo parafjalne. Referent ks. Fr. Wtorkiewicz z Czarnocina.
10. Towarzystwo Misyjne i Związek Misyjny kleru.
11. Sprawa poparcia materjalnego Uniwersytetu Lubelskiego Referent ks. prof. Kaczorowski z Włocławka.

Referaty winny być krótkie, ściśle rzeczowe i w zakończeniu podawać parę punktów do omówienia i zadecydowania przez Zjazd.

TELEGRAMY.

O Rosji i Polsce.

MOSKWA 4.12 PAT. (Spóźniona). »Izwiestja« podają wywiad z Haneckim, którego zdaniem nienawiązanie przyjaznych stosunków pomiędzy Rosją a Polską pochodzi z winy tej ostatniej, chociaż ze względów ekonomicznych Polsce winno zależeć na tych stosunkach. Konferencja zbliży prawdopodob. oba te państwa ku sobie. Polska przekona się o pokojowych tendencjach Rosji, co stanie się podstawą zbliżenia. Co do stosunku Litwy i Polski należy mieć nadzieję, że będzie można przynajmniej częściowo uregulować wzajemne stosunki między temi krajami.

Ks. Andrzej na wygnaniu.

PARYŻ, 6.12. — (PAT). — „Le Matin" donosi z Malty, że książę Andrzej grecki i księżna Alicja przybyli na wyspę, poczem udają się na Korfu.

Clemenceau w Waszyngtonie.

LONDYN, 6.XII. Z Nowego Jorku donoszą, że Clemenceau przybył do Waszyngtonu, gdzie będzie przyjęty przez prezydenta Hardinga i b. prezydenta Wilsona. „New York Herald" donosi, że polityczne koła amerykańskie śledzą z wielkiem zainteresowaniem konferencję Clemenceau'a, który chce zaproponować trój-przymierze Ameryki, Anglji i Francji.

Krasin u Mussoliniego.

RZYM, 6.XII. Pierwsze przyjęcie Krasina w pałacu Chigi, gdzie od niedawna objął urzędowanie Mussolini, śledzą tu z wielkiem zainteresowaniem. O wyniku narad Krassina z Mussolinim wydany będzie osobny komunikat.

Z obrad nad pokojem na wschodzie.

O wystąpieniu Cziczerina.

BERLIN, 5. XII. »Boersen Courier« donosi o wczorajszem posiedzeniu Konferencji Lozańskiej co następuje:

Angielski szef prasowy Mac Lore przyjął dziennikarzy i oświadczył im, że na ostatniem posiedzeniu konferencji Cziczerin wystąpił z bardzo ostrą mową w tonie zupełnie odmiennym od dotychczasowego. Czy to będzie dla niego korzystne, pokaże przyszłość.

Ś. ✝ P.

Apolinary Polikarp Husak-Guziak

Obywatel Ziemi Grodzieńskiej

po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zmarł dnia 4 grudnia 1922 r. przeżywszy lat. 68.

Eksportacja zwłok na cmentarz miejscowy odbędzie się w czwartek dnia 7 b. m. o godzinie $2^{1}/_{2}$ po południu z kaplicy OO. Reformatów

O smutnym tym obrzędzie zawiadamiają życzliwych i przyjaciół pogrążeni w smutku

Żona, Syn, Synowa, Córka, Zięć i Wnuki.

Między sprzymierzonymi.

LOZANNA, 6. XII. Delegaci Państw Sprzymierzonych odbyli naradę w sprawie cieśnin. Ze strony francuskiej oświadczono, że między delegacją angielską a francuską panuje zupełne porozumienie podczas gdy delegacja włoska wstrzymała swą decyzję, czekając na instrukcje z Rzymu.

Zabiegi monarchistów bawarskich.

O przywróceniu monarchji.

BERLIN, 6.XII Korespendent „Vossische Ztg." dowiaduje się z wiarogodnego źródła, że monarchiści bawarscy wszczęli kroki na dworze belgijskim ażeby się dowiedzieć, jakie stanowisko zajęłyby Państwa Sprzymierzone na wypadek przywrócenia monarchji w Bawarji. Rządy Państw Sprzymierzonych zostały już widocznie ostrzeżone o tem z Brukseli. Jak wiadomo królowa belgijska pochodzi z linji Wittelsbachów i jest córką ks. Karola Teodora.

Dlaczego upadł Clemenceau?

Dopiero teraz odsłoniono tajemnicę, dlaczego tak sromotnie upadł „stary tygrys" francuski, Jerzy Clemenceau, który w czasie wojny był jednym z największych mężów Francji i jako premjer francuski należał do „piątki" tych wielkich na konferencji w Wersalu, która dyktowała nowy porządek Europie.

Powody tego nagłego upadku odsłania marszałek Franchet d'Esperey, który na czele armji francusko-angielskiej przełamał w jesieni w roku 1918 front bałkański, złożony z wojsk bułgarskich i niemieckich. Ale oto powody dla których runął „stary tygrys" we Francji w opowiadaniu marszałka Francheta d'Esperey:

„W październiku 1918 roku — pisze on — po przebiciu frontu nieprzyjacielskiego znajdowałem się wobec dwuch możliwości: albo maszerować na Wiedeń i Berlin, albo iść na Konstantynopol. Gdyby Rosja była mocna i gdyby się nie była odwróciła od koalicji, to byłby wskazany marsz na Konstantynopol. Zostawała więc druga możliwość: Wiedeń, Berlin. Te operacje w związku z Fochem byłyby logiczne i łatwe, tymbardziej, że miałem pod swym dowództwem stosunkowo duże siły, armję angielską i francuską.

W chwili, gdym już wydał odpowiednie rozkazy otrzymałem od Clemenceau'a telegram utrzymany w tonie szorstkim i prawie brutalnym, który mi polecał „zaprzestać wszelkiej osobistej inicjatywy" oddać komendę armji angielskiej angielskiemu generałowi, który wedle umowy między rządem angielskim a francuskim miał obsadzić Konstantynopol.

Jako żołnierz musiałem słuchać. Ale konsekwencje tego kroku, były, jak widzimy, brzemienne w następstwa.

W dniu 27 października 1918 Clemenceau wysłał do marszałka d'Esperey,a nową depeszę w której go uświadamia o wielkim planie okrążenia bolszewji i zajęcia Ukrainy przez jego armję. Na to odpowiedział wódz, że to prawie niemożliwe wobec nadchodzącej zimy.

W ten sposób wspaniały rozerwoar energji pozostał niewyzyskany. Clemenceau dał się zupełnie opętać magnetycznej woli Lloyd George'a i pod jego dyktatem prawie ustępował mu na wszystkich polach. Gdańsk, Górny Śląsk, Wschodnia Małopolska, to były nasze reperkusje tej słabości i niedołęstwa francuskiego premiera".

Widzimy więc z tego oświadczenia, że zbytnia pobłażliwość dla Niemców i uległość wobec Lloyd George'a zdecydowały o upadku Clemenceau. Podobnie i polityka proniemiecka Lloyd George'a zdecydowała również o upadku ostatniego z „piątki" t. j. Lloyd George'a, bo greckie aspiracje polityczne za króla Konstantyna dziwnie szły po linii dawnej polityki Berlina drogi na Bagdad.

Różne.

Kobierzec ministra.

Francuski minister spraw wewnętrznych, Manoury, zauważył w tych dniach, jak donoszą pisma paryskie, że piękny kobierzec w stylu Ludwika XIV, t. zw. „Savenerie", zaściełający podłogę jego gabinetu, zaczyna się zużywać i traci połysk.

Ponieważ zaś kobierzec ów jest własnością państwową, minister przywołał jednego z inspektorów wydziału sztuk pięknych, aby mu przedstawić sprawę i dowiedział się ku wielkiemu swemu zdziwieniu, że kobierzec ten wart jest dzisiaj 2 — 3-ch miljonów franków.

— Oh, skarb taki — zawołał minister — jest dla mnie za kosztowny! Proszę go zabrać do skarbca. Dla mnie wystarczy tani kobierzec nowoczesny!

Życzeniu temu stało się zadość.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

W dniu wczorajszym, t. j. we środę, pociąg południowy, oraz kurjer gdański, przychodzący do Włocławka o godz. 14-ej, do godz. 15-ej, t. j. do chwili zamknięcia numeru naszego pisma, nie przybyły. Telefon na stacji jest uszkodzony, wskutek czego nie można było przed godz. 15-tą dowiedzieć się o przyczynie opóźnienia.

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzedniem opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

Aktualne wydawnictwa Ligi Katolickiej w Poznaniu.

Na porządku obrad nowego Sejmu i Senatu znajdzie się wkrótce kwestja prawodawstwa małżeńskiego. Doskonałą rozprawę na temat: **„O nierozerwalności węzła małżeńskiego“**, napisał prof. seminarium duchownego X. Fr. Kwiatkowski T. J. Na 33 stronach omawia następujące rozdziały:

1. Co to nierozerwalność małżeństwa, co rozwód, a co separacja?
2. Uzasadnienie nierozerwalności z rozumu i z wiary.
3. Streszczenie i wnioski.
4. Odpowiedź na zarzuty.
5. Małżeństwo niechrzczonych.
6. Rola Kościoła, a rola Państwa w prawodawstwie małżeńskiem.

Cena 100 mk.

Niemniej na czasie jest broszura Florjana Jeżyckiego p. t. **„Prawda o adwentystach“**, oraz kilka uwag o czytaniu Pisma św. Rzecz jest ujęta gruntownie, a przytem bardzo interesująca na 68 stronach w następujących rozdziałach:

1. Początki sekty adwentystów.
2. Dalsze losy sekty.
3. Błędne nauki sekciarzy.
4. Sobota czy niedziela?
5. Tradycja.
6. Rzekome fałszowanie przez Kościół przykazań Bożych i Sakram. św. O końcu świata. O czytaniu Pisma św.
1. W Starym Zakonie.
2. Praktyka Kościoła Chrystusowego.
3. Czy świeccy ludzie mają obowiązek czytać Pismo św.

Cena 600 mk.

Działalność Adwentystów i pokrewnych im Badaczy Pisma św. przechodzi tak często w sferę zagadnień politycznych i prawnopaństwowych, że broszura ta powina się znaleźć w ręku każdego inteligentnego człowieka.

„Baczność Katolicy“, nazywa się 3 broszurka, jest to zestawienie na 16 stronach najważniejszych błędów—mianowicie z historji Kościoła — głoszonych przez pisma ulotne religijnych sekt zagranicznych, z których jedna ogłosiła 15.000 mk. premji za wykazanie błędów w nauce katolickiej.

Cena 200 mk.

Broszury powyższe są do nabycia w każdej księgarni, na **składzie głównym** znajdują się w Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu przy pl. Wolności.

Zamawiając wprost w Sekretarjacie Jeneralnym Ligi Katolickiej w Poznaniu przy Alejach Marcinkowskiego 22, II piętro 41 pokój. za gotówkę otrzymuje przy odbiorze 10 egz. jednej z tych broszur 20% upustu.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I POLSCE

× W Polsce złożono głosów od »mniejszości narodowych« przy wyborach 19 procent i mniejszości otrzymały 19 proc. posłów; na Litwie złożono 16 proc. głosów, a posłów przyznano tylko 6 proc.

× W Łodzi wybuchł strajk wśród służby hotelowej.

× Z powodu zasp śnieżnych dyrekcja lwowska kolejowa musiała powstrzymać na niektórych odcinkach ruch kolejowy.

× Archeolog rosyjski Titarenko odnalazł w gub. połtawskiej archiwum Konfederacji barskiej.

× W Zjeździe strzeleckim w Warszawie niektórzy mówcy występowali przeciwko Kościołowi. Nas to wcale nie dziwi. Kto służy takiej idei, jak strzelcy, czyli P. O. W. ten nie będzie w zgodzie z Kościołem.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Kanclerz niemiecki wygłosił wielką mowę polityczną, w której nazwał naród niemiecki chorym. Kanclerz zachęcał do odbudowy.

× Kemal basza, niezadowolony z konferencji w Lozannie, powiększa oddziały wojskowe. Ciekawa rzecz, skąd turcy biorą pieniądze na organizację wojska.

× Z Azji Mniejszej nadchodzą wiadomości, że turcy dopuszczają się strasznych okrucieństw, nad ludnością chrześcijańską.

× W Gdańsku w ostatnich dniach wzrosła niebywała drożyzna.

× Z Grecji donoszą, że położenie polityczne kraju znacznie się pogorszyło.

× Turcy ogłosili autonomję Tracji zachodniej, chcąc w ten sposób oderwać ją od Grecji.

× Bolszewicy założyli w Piotrogrodzie szkołę szpiegowską dla dozorców domowych. Wszystko to było za caratu.

× W sejmie kowieńskim ujawniono, że przywódca frakcji komunistycznej Dominas, zwracał się do poselstwa sowieckiego z podaniem, w którem zrzeka się obywatelstw litewskiego i prosi o nadanie mu obywatelstwa sowieckiego. Wzburzeni posłowie chcieli obić Dominasa.

× Grecki poseł w Waszyngtonie, Koromilas. zgłosił swą dymisję, gdyż »nie może służyć rządowi splamionemu krwią.«

× Morgan po powrocie z Europy oświadczył, że niema zamiaru brać udziału w konferencji brukselskiej.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Na budowę domku dla inwalidy przy cmentarzu.

St. Hornowski 20.000 mk.

KURSY OGRODNICZE.

Staraniem Włocławskiego Koła Ogrodników, zorganizowano w dniach 8, 9, 10, 11 grudnia r. b. w Sali T-wa Krajoznawczego wykłady i pogadanki z przezroczami z dziedziny ogrodnictwa i pszczelnictwa.

Wykładać będą pierwszorzędne siły Warszawskie Ogrodnicze; miłośnicy i kształcąca się młodzież ma sposobność zaznajomić się z najnowszymi zdobyczami wiedzy na tem polu.

Odczuwając potrzebę zainteresowania naszego ogółu i miłośników hodowli kwiatów pokojowych dział ten został szeroko uwzględniony.

Szczegóły w afiszach.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu Stanisława Skowrońskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono paszport i kartę bezt. urlopu Bronisława Pajączkowskiego, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono portfel zawierający 8000 marek, kartę bezterminowego urlopu, kartę na jazdę rowerem i fotografję na imię Michała Młynarkiewicza. Łaskawego znalazcę proszę o oddanie do policji.

Zw. Nar.d. - Polski Polaków przybyłych z Ameryki zawiadamia, że zebranie odbędzie się w niedzielę d. 10 b. m. o g. 4 pp. w sali Tow. Krajoznawczego i zaprasza wszystkich przybyłych z Ameryki jak również sympatyków Związku.

7 włók ziemi pszenno-buraczanej, w tym 3 morgi łąki dwukośnej, 15 mórg łąki z torfem 3 morgi lasu starego, 3 morgi ogrodu owocowego, 3 m. stawu rybnego, budynki murowane. Dom mieszkalny o 7 pokojach, inwentarz martwy i żywy kompletny. Przy szosie 4 klm. do miasta. Cena 80 mil. mkp. Zamcza 4 m. 3.

27 włók szczerku ciepłego w tym 6 włók lasu starego i młodego, 16 mórg łąki dwukośnej, 5 mórg ogrodu owocowego. Budynki murowane, dom mieszkalny o 16 pokojach, 25 koni, 7 źrebaków, 7 wołów, 14 krów dojnych, 7 jałówek, maszyny rolnicze kompletne. Przy szosie, do kolejki 7 klm. Cena 250 milj. Zamcza 4 m. 3.

Zdolna inteligentna panienka poszukuje zajęcia kasjerki lub ekspedjentki. Zgłoszenia do administracji.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJE

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:		
osobowy warszawski	o godz.	12.16
kurjer bukaresztański	„	14.03
kurjer warszawski	„	2.47
do Poznania:		
kurjer warszawski . .	o godz.	3.25
osobowy „ . .	„	5.19
do Bydgoszczy:		
osobowy warszawski	o godz.	22.19
do Warszawy:		
osobowy poznański . .	o godz.	1.54
kurjer gdański . . .	„	3.54
kurjer poznański . .	„	4.28
osobowy bydgoski . .	„	7.41
osobowy gdański . .	„	16.27
do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:		
kurjer gdański . . .	o godz.	14.05.

REDAKTOR: KS. JÓZEF KRUSZYŃSKI. DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.